

Školitelský posudek na diplomovou práci Lenky Dvořákové: Dynamika měkkých společenstev přirozených luhů dolního Labe

Stejně jako diplomová práce Marie Čepičkové i práce Lenky Dvořákové navazuje na výzkumy na dolním Labi, prováděné v souvislosti s plánovanou výstavbou jezu v Dolním Žlebu. Tentokrát byly ale hlavním tématem jejího výzkumu přirozené luhy. Na Labi pod soutokem s Vltavou je dnes už jen minimálně přirozených lužních lesů většího rozsahu. Dá se říci, že kromě tří rezervací tvrdého luhu u Roudnice nad Labem a měkkého luhu v PR Nebočady se v tomto úseku již nevyskytují nebo vytvářejí jen malé fragmenty. Výběr lokalit byl proto jednoduchý. Pro studium měkkých společenstev luhů je mnohem více, než pro jiné typy přirozených biotopů, důležité krátké časové měřítko. Luhy podléhají pravidelnému zaplavování, které má pochopitelně přímý vliv na měkkší společenstva. Představují tak z tohoto hlediska dosti netypický a obtížně uchopitelný biotop, při jehož studiu se neobejdeme bez opakovaných sběrů. Zatímco v lesní rezervaci se při neporušeném vývoji ani po několika desítkách let složení malakocenóz prakticky nezmění, v lužích jsou změny na denním pořádku. Z tohoto hlediska můžeme studovat dynamiku měkkých společenstev luhů v nezvykle krátkém měřítku jednotlivých let. Studium malakocenóz luhů se zabývá jen minimum odborníků a v časovém měřítku pravděpodobně nikdy studovány nebyly.

Šťastnou shodou okolností dostala diplomová práce Lenky Dvořákové opravdu dynamiku díky tomu, že se jednotlivé sezóny, po které sledovala měkkší společenstva měkkého a tvrdého luhu, dosti lišily. Dokonce se během výzkumů vyskytla i zhruba pěti- až desetiletá povodeň, takže Lenka mohla porovnávat průměrné roky s těmi extrémnějšími. Její práce má jednu nevýhodu, se kterou jsme však dopředu počítaly, a to že je vlastně nedokončená. Přestože Lenka opakovala své sběry po čtyři sezóny, její data jsou teprve začátkem dlouhodobého pozorování, z něhož teprve bude možno vyvodit obecnější závěry. V její práci bude pokračovat v rámci své disertace Jitka Horáčková. Přesto už teď je vidět, že se ubírá zajímavým směrem. Sledování dynamiky lužních společenstev pak bylo ještě doplněno o studium měkkých na vlhkostním a živinovém gradientu od břehu řeky do nitra luhu. Poslední, spíše metodická část diplomové práce pak vznikla opět díky šťastné náhodě, když jsme v roudnickém luhu našly po povodni velice pěkný jemně tříděný říční náplav, který se často využívá k doplnění našich znalostí o místních malakocenózách. Tento nálezný umožnil Lence porovnat výhody a nevýhody tohoto doplňkového materiálu s materiálem získaným standardními metodami.

S výsledky práce jsem celkem spokojená. Jak už bylo řečeno, představují první krok v řešení poměrně komplikované problematiky vzniku a vývoje malakocenóz lužních lesů, a domnívám se, že naznačily některé perspektivní směry dalšího výzkumu. Lenka se mnou své výsledky průběžně konzultovala, takže připomínky ponechávám oponentovi. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 10.9.2008

RNDr. Lucie Juříčková PhD.